

Współczesne banki centralne coraz precyzyjniej komunikują się z uczestnikami rynku. Ich przekaz adresowany jest nie tylko do specjalistów, ale także do przeciętnego odbiorcy: komunikaty stają się prostsze, czego przykładem jest wykorzystywanie infografik, a banki centralne korzystają z *social media* (blogi, czaty). Najistotniejszą zmianą w dialogu z tzw. publicznością jest zwiększenie zakresu, w jakim banki centralne pokazują uczestnikom rynku swoje intencje co do zmian instrumentów polityki pieniężnej. W tym projekcie badawczym zamierzamy **ocenić przejrzystość i komunikację przede wszystkim 16 europejskich banków centralnych, które prowadzą niezależną politykę pieniężną w ramach strategii polegającej na bezpośrednim celowaniu w poziom inflacji**. W próbie znajdują się: Albania, Armenia, Czechy, Islandia, Gruzja, Kazachstan, Mołdawia, Norwegia, Rosja, Rumunia, Serbia, Szwecja, Polska, Turcja, Węgry i Wielka Brytania. Do celów porównawczych uwzględniono również wybrane banki centralne krajów należących do innych regionów geograficznych i innych organizacji gospodarczych (np. Brazylia lub Kanada). Badania przeprowadzane są także dla podgrup w zależności od stopnia rozwoju gospodarczego i doświadczenia we wdrażaniu strategii celu inflacyjnego. Ten **cel główny** przekładamy na realizację kilku celów szczegółowych. Pierwszy z celów szczegółowych ma charakter metodyczny. Naszym zdaniem, brakuje narzędzi dostosowanych do praktyki współczesnej bankowości centralnej, które mogłyby przybliżyć stopień przejrzystości polityki pieniężnej (rozumianej jako zakres informacji ujawnianych przez bank centralny) oraz ocenić jego komunikację z rynkiem (analizowaną przez pryzmat skłonności banku centralnego do ujawniania intencji i faktycznej oceny zamierzeń banków centralnych). Narzędzia takie planujemy opracować. Kolejnym celem szczegółowym jest ocena porównawcza ewolucji przejrzystości i komunikacji banków centralnych z badanej próby. Wreszcie zestaw celów szczegółowych dotyczy rozstrzygnięcia, czy w badanej próbie przejrzystość i komunikacja z rynkami wywierały wpływ na oczekiwania inflacyjne uczestników życia gospodarczego i ich ocenę sytuacji w gospodarce, na faktyczne rezultaty badanych gospodarek (inflację, stopy procentowe i kursy walutowe, wzrost gospodarczy) oraz na stabilność systemów finansowych.

Realizacja tak postawionych celów możliwa jest dzięki zastosowaniu **wielu metod badawczych**. Ich zastosowanie poprzedzać musi zgromadzenie nowej, obszernej bazy danych. Poza makrowskaźnikami opisującymi wyniki badanych gospodarek i oczekiwaniami podmiotów gospodarczych dotyczącymi tych wyników, baza zawiera usystematyzowany opis zakresu informacji ujawnianej przez banki centralne w badanym okresie. Istotną część danych zgromadzonych do badania zawierają komunikaty z posiedzeń organów decyzyjnych banków centralnych. Po odpowiednim przetworzeniu, anglojęzyczne wersje tych dokumentów są poddawane analizie tekstowej i słownikowej, a następnie procedurze, która pozwala – w oparciu o analizę tekstu – ocenić nastawienie banków centralnych na podstawie grup słów opisujących takie nastawienie. Właściwe badania empiryczne, obok analizy komunikatów, przeprowadzone są z wykorzystaniem metod statystycznych i ekonometrycznych, w tym modelowania z użyciem danych panelowych, co pozwala na wnioskowanie o relacjach występujących w naszej próbie.

Temat taki uznajemy za interesujący badawczo z kilku powodów. Pierwszym jest wspomniana już zmiana w komunikacji banków centralnych z rynkami, która obejmuje zarówno zakres, jak i sposób ujawniania informacji. Ewolucję przejrzystości i komunikacji obserwujemy od lat 70. XX w., przy czym nabrała ona tempa w latach 90., gdy co raz więcej banków centralnych przyjmowało strategię nakierowaną na bezpośredni cel inflacyjny. Wybuch i skutki globalnego kryzysu wzmocniły tendencję ku większej przejrzystości i bardziej wyraźnemu sygnalizowaniu intencji. Komunikacja zajęła prominentne miejsce wśród narzędzi banku centralnego. **Drugi z powodów** podjęcia tej tematyki związany jest z brakiem w piśmiennictwie ekonomicznym kompleksowej oceny empirycznej nowych praktyk. Badania empiryczne obejmują zazwyczaj strefę euro lub Stany Zjednoczone. Rezultaty naszych badań umożliwiają wyciągnięcie wniosków na temat faktycznych postaw banków centralnych, ich zmian w czasie (w szczególności w dekadzie pokryzysowej) oraz wpływu przejrzystości i komunikacji na oczekiwania, wyniki gospodarek i stabilność finansową. Według naszej najlepszej wiedzy, badań takich nie przeprowadzano dotychczas na próbie, którą zajmujemy się w niniejszym projekcie. **Po trzecie**, występująca w literaturze luka, którą chcemy uzupełnić, obejmuje nie tylko wyniki badań empirycznych, ale również dostępność narzędzi do oceny przejrzystości i komunikacji. Problem oceny jakościowych aspektów polityki istnieje nie od dziś. Narzędzia takiej oceny bywają niedokładnie opisane, arbitralne albo nie uwzględniają zmian, których ich autorzy nie mogli przewidzieć przy ich opracowywaniu. Dlatego zamierzamy zaproponować narzędzia alternatywne. **Wreszcie**, za podjęciem takiego tematu przemawia jego znaczenie w badaniach banków centralnych, dla których kwestie związane z pokryzysową komunikacją i stabilnością sektora finansowego są priorytetami badawczymi.

Projekt przyczyni się do powstania nowej wiedzy w naukach ekonomicznych zarówno pod względem metodologicznym, jak i empirycznym.